

Léva és Vidéke

TARSADALMI, SZÉPIRODALMI és KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Megjelenik minden csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyed évre	2 korona.

Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

THURNER JÓZSEF.

Torbágyi

Szerkesztőség: Kossuth Lajos-utca 167. sz.

Kiadóhivatal: Kazinczy-utca és Főter sarkán.

Előfizetések és hirdetések felvetetnek a kiadóhivatalban.

A katolikusok autonómiája.

Magyarország a vallásszabadság hazája, de katolikus ország, a boldogságos szűz Mária védelmébe ajánlva. A katolikus vallás az uralkodó vallása és uralkodó vallás is, de követői a többi recipiált és türt vallások híveivel szemben egyben hátrányt szenvednek. A katolikus hívek az egyházi életre befolyást alig gyakorolhatnak. Más vallásnak maguk intézkednek egyházuk belső ügyeiben, maguk választják papjaikat és főpapjaikat. A katolikusnak nincs beszólása egyházának életébe, a papot a kegyur prezentálja s a püspök nevezi ki, a főpapot meg a király, mint legfőbb kegyur nevében a kormány helyezi magas, dús jövedelmű állásába. A hívek? a hívek óhaja? Ki törődnek avval? Hányszor láttuk már, hogy az egyházközség véleménye majd egyhanguan jelölte azt a férfit, ki az ő ragaszkodását, bizalmát bírta,

ámde a kegyur olyan oktroyált, a ki a hívek lelkének idegen volt s az is maradt.

A katolikus autonómia megvalósításának belső szükségét bizonyítani felesleges dolog volna. Elismeri azt mindenki s még azok sem merik tagadni, kik maszlagos beszéddel vagy tán titkos intrikákkal is buzgón fáradsz, hogy létesítését megakadályozzák. Belső szükséglete ez országunknak s egyszersmind végre valahára levonandó követelése ama igazságnak, melyre a katolikusok, tehát Magyarország lakosainak zöme, jogos igényt tarthatnak. E hosszan vajudó kérdés megoldása immár nem hátráltatható. Huszonhat éven keresztül, 1871 óta szunnyadt, míg végre 1897-ben olyan erővel került napirendre, hogy az illetékes faktorok többé nem térhettek ki előle. Azóta tárgyalnak a katolikus autonómia létesítésén; tárgyal a kongresszus, tárgyal egy huszonhatos bizottság, tárgyal egy

kilences bizottság, s tárgyal újra a katolikus nagygyűlés. De vajjon a katolikus hívek e várva várt fájdalom-gyermeke meg fog-e most végre születni? ki merné azt biztossággal állítani?!

Számtalan akadály tornyosult Magyarország katolikus világának ezen rég táplált óhaja elébe. Ez akadályok nagy része még ma sincsen elhárítva. Hogy csak kettőre utaljunk: a katolikus egyház hierarchikus szervezete egyrészt, az apostoli király sérthetetlen főkegyuri joga, másrészt, ugyszólván teljesen kizárják, hogy a magyar főegyház messze menő jogokat nyerjen, a mi-lyenek birtokában a többi egyházak ősrégi időtől fogva élnek. De ezen két ponton kívül is szétágazók a vélemények; ennek következtében a nagygyűlés előtt két javaslat is fekszik, a kilences bizottságnak a huszonhatos bizottság által is némi módosítással elfogadott tervezete, mely megelégszik kevéssel, csak

TÁRCA.

Kis leányom ...

Kis leányom, édes kincssem Györe az ölembé,
Hadd merüljek a te drágá,
Fekete szemedbe.

Te vagy a világutalásom
Egyetlen örömem;
Ha nem lennél eldobtam vón
Régen az életem.

Arra kérem a jó Istent
Légy boldogabb nálam
S ne égj, mint én, soha ilyen
Nagy szerelmi lázban.

L.

Egy kerékpár története.

— Léva és Vidék: eredeti tárcája.

Szenvedélyes kerékpározó vagyok. Akkor érzem jól magamat, ha kerékpáron ülve kedvetem szerint bolyonghatok ismeretlen vidékeken. Sajnos, hogy hivatalbeli ember létemre ritkán tehetek hosszabb kirándulásokat, de ha alkalman nyílik, soha veszem a vidéki városokat, természetesen kerékpáron. (Szerok között elárulom, hogy fővárosi vagyok s így egészen természetes, hogy vidékre vágyódom a főváros romlott légköréből.)

Kerékpárom kitűnő angol gyártmány; könnyű, mint a pelyél, de azért erős és oly tökéletes szerkezetű, hogy hosszú kirándulásaim alkalmával sohasem hagyott még eszemben. Ismerem minden esnját-bujját, s már úgy összeszoktam, mint a jó lovas lovával.

Kedves kerékpárom említésére könyek gyűlnak szemembe, mert már csak emlékezetemben az anyóm, tényleg elpusztult, tönkre ment ...

Ezt a szomorú históriát akarom elmondani.

* * *

Mult ősszel szabadságon lévén, Léva és Vidékét már előbből ismerem) Van kitűnő katonai térképem, melyen a legkisebb tanya és csapás is pontosan jelölve van. Ezt

mindég magammal viszem, s még otthon áttanulmányozom belőle a meglátogatni szándékoló vidéket. Így már előre tájékozva vagyok a követendő irányról, s ritkán szoktam útközben kérdezősködni.

Léva-ra dőlben érkeztem, egy verőfényes őszi napon. A hosszú út egyáltalában nem viselt meg és ebéd után már a városban bolyongtam. Este mint teljesen ismerős hajtottam fejemet nyugalomra. Másnap megá-
lápított terv szerint a környéken akartam ten-
ni kirándulást. Az éjjel eső esett, ez kissé bosszantott, de reggelre oly szépen kiderült, hogy biciklire ülhettem.

S itt kezdődött az én fatumom, melynek kedves kerékpárom áldozatul esett, s vele együtt majlmen én is. Nagy kedvvel jöttem Léva-ra, ah, hogy éppen ezen jökeidvennek kellett lelohadni! Péntek volt és 13-ika. Sötét ömen! Minderre pedig csak akkor gondoltam, mikor a szerencsétlenség már meg történt.

Szántóra készűtem, inni híros savanyúvízéből. Ambár nem ihattam belőle, mégis kegyetlenül savanyú ízt érezek még torkomban. A rövidebb utat választottam Vámoshadny felé. Ez volt végzetem. Ladány felé! Később rájöttem, hogy ez onnan volt, mert Ladányba csak a menykő jár, az is külön szabaddalmazva.

Utunk eredtem. A város végén autót vasból készűlt cifra tábla büszkén hirdette,

végre legyen valami, amin idővel talán lehet tovább építeni. Ezzel szemben áll egy kissebbségi javaslat, mely jóval többet akar, bár kevés remény van, hogy jogos követelése megvalósuljanak.

Az oly forrón óhajtott intézmény létesítése legkönnyebben sikerülne, ha mindkét irány képviselői compromissum útján egyesült erővel a nagy mű létesítésén fáradoznának. Az egyezkedés, mely mindenek előtt a végeért tekint, a becsületes törekvés, hogy az autonomia a jelen tárgyalások során okvetlenül létesüljön, szent kötelessége a katolikus világ minden képviselőjének. Mert ha az uralkodó egyház híveinek újra kellene tapasztalni, hogy jogos és megokolt óhajításuk megvalósítása újra messze jövőre elodázva lett, ez a katolikusok szívében oly sebet ütne, melynek vérzését nemcsak az egyház, de a polgári és állami élet is megsínylené. Azért kívánatos, hogy a pártok egyesüljenek, hogy a minortás engedjen nagyra szabott — bár a jogos mértéket korántsem túlszárnyaló — követeléseiből. Engedjen ez a párt azon reményben, hogy majd a jövő meg fogja hozni az autonomikus szervezetnek azon tágulását, melynek szükségessége és jogos volta bizonyára nem késik, hogy imperative szembe tűnjék.

Engedjen a sokból, hogy megmenthesse az alapot, melyen majd tovább lehessen építeni. De a másik pártnak is kötelessége, hogy bizonyos követeléseket, nevezetesen a világi hívek befolyásának érvényesülését a püspöki kandidációkra, koncedáljon, kötelessége, hogy lelki-

ismeretesen fáradjon az ellentétek elsimitásán, hogy ezen tulsoká vajudó ügy végre valahára oly befejezést nyerjen, mely legalább némileg kielégítőnek tekinthető, nem pedig hogy mérget csepegtessen a felizgatott kedélyekbe.

Hogy a magyar katolikus autonomia a hosszas tervezgetések stádiumából végre a valóság mezejére kerüljön, ezen forrón óhajtott cél elérését elősegíteni szent kötelessége minden katolikusnak, legszentebb kötelessége [pedig a püspöki karnak, már csak azért is, hogy tisztázhassa magát azon gyanu ellen, mintha eddig tanusított kétértelmű magaviselete, s a határozott színválás elkerülése melletti lavirozása által azon volna, hogy az egyes pártok közt csak viszályt hinteni és félreértéseket támasztani szeretne csak is azért, hogy az önkormányzati tervek megint dugába dőljenek, s a katolikus világ immár oly hangosan manifestált követelése újra néhány évtizedre elodáztassék. Mutassák a főpapok, hogy a hívők se regének igazi lelki pásztorai s hogy tündöklő példával előljárnak nemcsak a hit szent ösvényén, hanem a hazafiság magasztos útján is!

Szép vagy . . .

Szép vagy óh lány, mint a tündéralom
S jó, miként az őrző angyalok!
Szépségedet rajongva esodálom
Jóságodba szerelmes vagyok!
Bárha álmod valóságra válna,
Boldog lennék, ah boldog nagyon!
Nekem nyílna szépséged virága
S te lennél az őrző angyalom!

Fleur.

hogy „Léva rendezett tanácsú város”-t hagytam oda. Az út kissé nyálkás volt az éjjeli esőtől, de a jó biciklistának ez nem akadály. Tovább repülve úgy találtam, hogy Léva rendezett tanácsú város nem nagyon rendezett utakkal rendelkezik. Az árok szélén futó keményebb gyalogösvényre húzódtam, azt hívém, hogy azon akadály nélkül haladhatok. Csakhamar szőlős kertek alá értem, hol az út egyet kanyarodott, s bár óvatosan haladtam mégis a hirtelen fordulónál váratlanul egy sártengerbe cuppantam. Mindez egy szempillantás alatt történt s már is éreztem, hogy kerékpárostól mindenestől súlyledni kezdek a föld középpontja felé, mintha ingoványba jutottam volna. Azonnal átláttam, hogy életveszélyben vagyok s kétségbeesett erőlködéssel iparkodtam az ingoványból szabadulni. De minél jobban erőlködtem, annál mélyebben süllyedtem, már derékig elmerültem s csak kezeim voltak szabadok. Lábammat ónsulllyal húzta alá a feneketlen sár. Körülöttem egy lélek sem volt, kihez segítségért fordulhattam volna. E közben már a vállamig ért a lötye, ha hirtelen segítség nem jön veszve vagyok. Kétségbeesésemben torkom szakadtából kiáltozni kezdtem. Semmi nesz, semmi hang. Már csak fejem és kinyújtott karjaim voltak ki az ösvényből, éreztem, hogy mind mélyebbre jutok. Most egy végső kiáltás után befogtam szememet szájamat orromat, mert teljesen elmerültem . . . Mi történt

azután velem nem tudom, csak arra emlékszem, hogy egy órási vastáblát láttam szüntelen szemem előtt lebegni, melyen lángoló büszke botúkkal volt írva: „Léva város . . . rendezett tanács . . .”

A rettenő nyomást, mely mellemet és torkomat fojtogatta, egyszerre megszűnni éreztem, és hosszú mély lélekzetet vettem. Felvetvén szememet, egy becsületes munkás embert láttam előttem térdelni, ki részvételjes arccal nézett rám.

— Hol vagyok? — kérdeztem halkán.
— Bars megyében, Léva határában, Léva és Vámosladány között — felelte.

— Uraságod ugye idegen? — kérdezte.
Bólintottam fejjemmel, mert nehezemre esett a beszéd.

— Mindjárt gondoltam folytatni, hogy idegen, mert idevaló nem merészkedett volna ilyenkor ezen az úton járni.

Azután elmondta, hogy fent a szállóban dolgozgatván, hallotta segélykiáltásaimat, azonnal sietett is a hang felé, de mire odaért csak a sapkámat látta a sár tetején. Hirtelen kapaszkodó ragadtott és azzal addig turkált a sárban, míg a ruhámban megakadt. Most húzni kezdett kifelé, de csakis rendkívüli testi erejének sikerült nagynehezen kivonozni a füves partra.

Képzeltetik, hogyan néztem ki: mintha agyaggal körülöttek volna, képtelen voltam megmozdulni. Embereim gyorsan a

H I R E K.

— **Püspök látogatás Léván.** Illustris vendége lesz nemsokára a lévai ev. egyházközségnek, Dr. Baltik Frigyes b. gyarmathi ág. ev. püspök f. év május 2—3-án az egyházmegye megsejtelése végett városunkba érkezik. Ugyan ez alkalommal utba ejti Körnöcbánya városát, Fakó-Vezekény, Farnad, Szelecsény és Kosztolány községeket, hol a szintén szemlélt tart a egyházközségek felett. Léván a püspök jövetelt rendkívüli egyházmegyei közgyűlés fogja március hó 12-én megelőzni. A közgyűlésen Kosztolányi Sándor felelőleg és Raab Károly körnöcbányai esperes fognak elnökölni. A hívek a ritkán előforuló esemény elé őszinte és lelkesülő örömmel tekintenek.

— **Kinevezés.** A király Lukács György pozsonyi ítélőtáblai tanácsjegyző albirót az aranyos-maróthi kir. törvényszékhez bírónak nevezte ki.

— **F. M. K. E. lévai választmánya** m. hó 18-án szokásos érdeklődés mellett ülést tartott. Az évi jelentés felolvasása után tudomásul vette a választmány a számvizsgáló bizottság jelentését, mely szerint a pénztári bevétel 1030 frt 21 kr., kiadása 103 frt 77 kr. s így a maradvány 926 frt 44 kr., mely összeg mint jutalmakra és egyéb kiadásokra fenntartott készlet a f. évben fog felhasználtni. A tótajku községében működő tanítóok által a magyar nyelv oktatásában elégtelenségű megvizsgálására a választmány Báthy László, Ordódy Endre és Lovaticz Gusztáv v. tagokból alakított bizottságot küldte ki azzal, hogy az önként esatlakozó választmányi tagok közreműködését szívesen veszi. Egyszermind elhatározottat, hogy az illetékes iskolai igazgatóságok a választmány vezetőse által megkerestessenek, hogy az iskolák meglátogathatására szükséges engedélyt megadják. Bándy Endre v. jegyző azon indítványt tette, hogy a választmány a járás tótajku községeiben fenntartott iskolákban létesítsen iskolai könyvtárakat. A választmány bizottságot küldött ki, mely e tárgyban a legközelebbi ülésen fog részletes előterjesztést tenni. Új tagokul felvételtek: Szabó Gyula dr. és Stromszky Ernő. — A választmány elismeréssel vett tudomást Báthy Gyula gr.-ujfalusi esperes plebánosnak a magyarosítás terén kifejtett ernyedetlen munkásságáról, s ezért a választmány tagjai közé

közeli kúthoz szaladt és nemsokára egy korsó vízzel tért vissza, melyvel legalább arcotról és fejéről lemosta a sárt, azután talpra állított és bevezetett pince hajlokába. Itt a jó ember leszede ruháimat s gondosan pokróczokba takargatva a padra fektetett, ruháimat pedig a huzhoz vitte kimosni. A nagy kimerülés következtében csakhamar elszunnyadtam és jó sokáig alhattam, mert mikor fölébredtem, kitejégetett ruháim már megszáradtak. Jöleikü megmentőm segítségével gyorsan felöltözvén, biciklimre gondoltam és oda siettünk ahol elmerültem. Kértem megmentőmet, hogy hosszúnnyelű esaklyájával keresse meg elmerült biciklimet.

— Hát az is volt? — Kérdezte — de uram azt nem látja többé; mert ami itt elmerül valahol az alvilágban ér csak fenékre!

Nem bírtam elhinni, hogy biciklim, az én kedves kerékpárom csakugyan odaveszett volna. Ismételt kéresemre 2 óles esaklyáját egészen a sárba merítette, s éreztem, hogy még lejjebb kívánczkolt. Hol lehet akkor már a bicikli? Alig bírtuk hosszú esaklyáját kettesben kihúzni. Beláttam, hogy igaza van. Elkeseredésben megkérdeztem tőle, hogy tulajdonképen kinek volna kötelessége ezt az elátkozott utat jókarban tartani?

— Léva városának — felelte, — de noha 6 községnek volna ez útja Léván, hiába sürgetik. Pedig odébb egy puskalövés-

SCHULCZ IGNÁCZ

könyv- és papírkereskedése, könyvnyomdája és könyvkötészete

üzleti könyvek gyári raktára. Kölesönkönyvtár.

L É V Á N.

A saison beálltával van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy lakodalmi és báli meghívók és tánczrendek a legszebb és legolesőbb kivitelben csakis nálam szerezhetők be; továbbá a nyomdai szakmába vágó bármely munkát is olesón és pontosan eszközölök. A n. é. közönség b. pártfogását kérve,

tisztelettel

Schulecz Ignác.

KERN TESTVÉREK

Vas-, fűszer-, csemege- és magkereskedők fa- és érezkoporsó, gazdasági és varrógép raktára

L É V Á N.

Szíves figyelmébe ajánljuk a tisztelt vevő közönségnek dúsan felszerelt raktárunkat, vas- és vasárúk, tengelyek, gazdasági eszközök, eke-részek, aczel zsindeley-szegek, sodrony- és sodronyszeg, láncz, szerszámok és műszaki cikkek, kerti-eszközök: ásó, kapa, lapát, gereblye, kerti szemző-es nemesítő kések, kerti-fűrés, fanyesó- és venyige metsző olío, sövényfa, fű- és hernyószedő olló, teljes konyhafelszerelések, Losonczy és Tescheni zománczos-edény, festekek, mázak- és olajok, Kocsikenő, stukaturná, fedéllemez, Ponyvák, bácskai kevekötő-zsineg, kovácsköszén, portlandi- és román-cement, továbbá a legjobb minőségű fűszer- és csemege ezikkünk a legjutányosabb áron.

Takarmanýrépa, lóhere- és luczerna magvakát, a két utóbbit arankamentességre a m. kir. magvizsgáló állomás hivatalos ólompepesztéjével lezárt zsákokban szállítunk.

Luczerna, valódi franczia arankamentes: 100 kgr. 68 frt finom magyar 58 frt.

Vöröshere, elsőrendű arankamentes: 100 kgr. 74—80 frtig, nyersáru 55—60 frtig.
Takarmanýrépa, eredeti északnémeti: Oberndorf, olajbogyó, buczok és, mamuth vörös 100 kgr. 50—60 frtig.
Tarlórépa- angol perje, kiállítási és Lawn fűmag-keverék és más fűneműmagvak napi áron.
Konyhakerti és virágmagvak legmegbizhatóbb friss és legjobb minőségű, (erfurti és Mauthner-féle) 5 és 10 kros csomagokban. Katona-féle és franczia oltóviasz Raffia-háncs napi áron. **Peronospora permetező** vörösréz, Wermorel-féle ára 10 frt. permetezőszerek, **azurin és rubina.**
 Bátorkodunk ezennel az igen tisztelt földbirtokos urakat felkérni és őszintén ajánljuk szükségletét mezőgazdasági vetőmagvakban nálunk már most előjegyeztetni, mert a fogyasztási időszakban nagy kereslet fog beállani és különösen megbízható minőségű lóhere- és répa-mag iránt alig lesz kielégíthető.

Kizárólag a törvény által előírt követelményének megfelelő magvakat tartunk.

1000. darab kévekötel 6 frt.

Fischer Miksa

L É V Á.

Fa- és érezkoporsók, sirkoszorúk

ARANYBETŰS SZALLAGOK.

Temetkezési kellékek

RAKTÁRA.

Minek Pestre! Minek Bécsbe ?

Mikor nálam minden előpénz nélkül 50 krajczáros részletekre

kapni

5 évi jótállás mellett Singer varrógépet 28 frtért Ringschiff varrógépet 50 frt.

FISCHER MIKSA

varrógépraktára

L É V Á N.